NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 11. novembra 2010[1]

I — Úvod

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý sa týka hlavne výkladu článkov 81 ES, 82 ES a 86 ES, bol podaný v rámci sporu medzi inštitúciou sociálneho poistenia AG2R Prévoyance (ďalej len „AG2R“) a remeselným pekárenským podnikom Beaudout Père et Fils SARL (ďalej len „Beaudout“), ktorý sa týka odmietnutia spoločnosti Beaudout vstúpiť do povinného doplnkového režimu náhrady nákladov na zdravotnú starostlivosť poskytovaného AG2R pre odvetvie remeselného pekárstva vo Francúzsku. [2]

2. Hoci sa táto vec zaraďuje do relatívne početnej judikatúry týkajúcej sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy na inštitúcie poverené správou režimov sociálnej ochrany, jej hlavný význam podľa môjho názoru spočíva v upresneniach, ktorými môže prispieť k výkladu pojmu „podnik“ v zmysle článkov 81 ES a 82 ES.

II — Právny rámec

A — *Francúzska právna úprava*

3. Vo Francúzsku je náhrada nákladov vynaložených pri chorobe alebo úraze čiastočne krytá základným režimom sociálneho zabezpečenia. Časť nákladov, ktoré znáša poistenec, môže byť čiastočne uhradená doplnkovým zdravotným poistením. Takmer 93 % populácie s bydliskom vo Francúzsku je

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Treba poznamenať, že v súčasnosti sa na Súdnom dvore prejednávajú tri ďalšie návrhy na začatie prejudiciálneho konania [spojené veci AG2R Prévoyance (C-97/10 až C-99/10)], ktoré podal Tribunal d'instance de Dax (Francúzsko) a sa týkajú výkladu pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy a ktorých základom sú rovnaké spory medzi AG2R a podnikmi z odvetvia remeselného pekárstva a cukrárstva vo Francúzsku. Okrem toho, keďže návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný pred nadobudnutím účinnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie, budú sa uvádzať odkazy na ustanovenia Zmluvy ES.

krytých doplnkovým poistením zdravotnej starostlivosti. [3]

4. Doplnkové poistenie zamestnancov určitého profesijného odvetvia môže byť stanovené zmluvou alebo kolektívnou dohodou uzatvorenou medzi zástupcami zamestnávateľov a zamestnancov v súlade s článkom L. 911-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia.

5. Článok L. 912-1 toho istého zákonníka ustanovuje mechanizmus povinného poistenia v doplnkovom systéme zdravotnej starostlivosti. Tento článok uvádza, že ak kolektívne zmluvy alebo odvetvové dohody uvedené v článku L. 911-1 stanovujú vzájomné podieľanie sa na rizikách, pre ktoré uzatvárajú poistenie s jednou alebo viacerými organizáciami stanovenými v článku 1 zákona č. 89-1009 z 31. decembra 1989, posilňujúc záruky poskytované poisteným osobám proti určitým rizikám, alebo s jednou alebo viacerými inštitúciami uvedenými v článku L. 370-1 zákonníka o poisťovniach, ku ktorým teda povinne pristupujú podniky patriace do pôsobnosti týchto dohôd, tieto dohody obsahujú ustanovenie určujúce, za akých podmienok a v akých časových intervaloch môžu byť znovu preskúmané podmienky organizácie vzájomného podieľania sa na rizikách. Časový interval opätovného preskúmania nemôže presiahnuť päť rokov.

6. Článok L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia tiež upresňuje, že ak sa dohody uvedené v prvom odseku uplatňujú na podnik, ktorý pred nadobudnutím ich účinnosti pristúpil k zmluve alebo uzatvoril zmluvu s inou organizáciou, ako je organizácia stanovená dohodami na účely zaručenia tých istých rizík na rovnakej úrovni, uplatnia sa ustanovenia druhého odseku článku L. 132-23 zákonníka práce.

7. Článok L. 132-23 druhý odsek zákonníka práce upresňuje, že v prípade, ak sa odvetvové dohody alebo medziodvetvové dohody v podniku majú uplatňovať po uzatvorení vyjednaných platných zmlúv alebo dohôd, ustanovenia týchto vyjednaných dohôd alebo zmlúv sa následne upravia.

8. Podľa článku 1 zákona č. 89-1009 v znení zmien a doplnkov zákona č. 94-678 z 8. augusta 1994, na ktorý sa odvoláva článok L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia, môžu činnosť sociálneho poistenia vykonávať iba poisťovne, inštitúcie sociálneho poistenia

3 — Pozri štúdiu Ministère du Travail, de la Solidarité et de la Fonction publique – direction de la recherche, des études, de l'évaluation et des statistiques (DREES), *Les contrats les plus souscrits auprès des complémentaires santé en 2007*, études et résultats, č. 698, august 2009, s. 2, dostupnú na internetovom portáli http://www.travail-solidarite.gouv.fr/etudes-recherche-et-statistiques,898/publications,904/etudes-et-resultats,920/no-698-les-contrats-les-plus,10202.html.

upravené zákonníkom sociálneho zabezpečenia alebo poľnohospodárskym zákonníkom a vzájomné poisťovne.

B — *Dodatok k vnútroštátnej kolektívnej dohode*

10. Dňa 24. apríla 2006 odbory pekárenských podnikov a iné odbory zamestnancov z tohto odvetvia uzatvorili dodatok k vnútroštátnej kolektívnej dohode, ktorá bola rozšírená na remeselné pekárenské a cukrárenské podniky 19. marca 1978 (ďalej len „vnútroštátna kolektíva dohoda“) a ktorou sa zaviedol režim „doplnkovej náhrady nákladov za zdravotnú starostlivosť“ v odvetví remeselného pekárstva (ďalej len „dodatok“).

9. Inštitúcie sociálneho poistenia spravuje oddiel 3 hlavy IX zákonníka sociálneho zabezpečenia. Podľa článku L. 931-1 uvedeného zákonníka sú tieto inštitúcie neziskové právnické osoby založené podľa súkromného práva, riadené paritne pristupujúcimi členmi (podniky, ktoré s touto inštitúciou uzatvorili zmluvu) a zúčastnenými členmi (poistení zamestnanci a bývalí zamestnanci pristupujúcich členov). Ich cieľ spočíva v poistnom krytí škody na zdraví spojenej s úrazmi a chorobou. Články L. 931-4 až L. 932-5 zákonníka sociálneho zabezpečenia upravujú vznik, spôsob fungovania, zánik inštitúcií sociálneho poistenia, ako aj činnosti, ktoré sú oprávnené vykonávať. Tieto inštitúcie musia byť predovšetkým schválené vnútroštátnym orgánom kontroly starostlivosti [4] a podliehajú povinnostiam vyplývajúcim zo zákonných a podzákonných právnych predpisov v oblasti finančného zaistenia [5] a platobnej schopnosti [6].

11. Tento dodatok sa uplatňuje na všetky podniky patriace do pôsobnosti vnútroštátnej kolektívnej dohody a uzatvoril sa v prospech ich zamestnancov, ktorí odpracovali viac ako mesiac v tom istom podniku. Podľa jeho preambuly tento dodatok predovšetkým zodpovedá cieľu vzájomného podieľania sa na rizikách na profesijnej úrovni, ktorý na jednej strane umožňuje prekonať ťažkosti postihujúce najmä niektoré menšie podniky tohto odvetvia pri zavádzaní doplnkovej sociálnej ochrany a na druhej strane zaisťuje prístup ku kolektívnym zárukám predovšetkým bez ohľadu na vek alebo zdravotný stav.

4 — Články L. 931-5 až L. 931-8-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia.

5 — Pozri najmä články R. 931-10-12 až R. 931-10-16 zákonníka sociálneho zabezpečenia, ktoré sa týkajú záväzkov a zároveň technických rezerv pre takzvané „neživotné“ inštitúcie sociálneho poistenia.

6 — Pozri najmä články R. 931-10-3 až R. 931-10-5 zákonníka sociálneho zabezpečenia týkajúce sa platobnej schopnosti neživotných inštitúcií sociálneho poistenia.

12. Podľa článku 4 dodatku sa doplnkový režim vzťahuje na všetky úkony a bežné náklady v zabezpečenom období, ktoré boli predmetom náhrady alebo individuálneho vyúčtovania základného režimu sociálneho zabezpečenia na základe právnej úpravy z oblasti

„zdravia“, „pracovných úrazov/chorôb z povolania“ a „materstva“, ako aj na úkony a náklady, na ktoré sa tento režim nevzťahuje, výslovne vyznačené v tabuľke poistného krytia uvedenej v prílohe k dodatku [7].

13. Podľa článku 5 dodatku bol príspevok v rokoch 2007 a 2008 stanovený na 40 eur mesačne na zamestnanca, pokiaľ ide o všeobecný režim. [8] Polovicu tohto príspevku, ktorý musí byť opätovne preskúmaný po dvoch rokoch uplatňovania režimu, uhrádza zamestnávateľ.

14. Podľa článku 13 dodatku bola AG2R určená ako poisťovacia organizácia na zaistenie doplnkového systému, spravuje sa zákonníkom sociálneho zabezpečenia ako inštitúcia sociálneho poistenia a patrí do pôsobnosti orgánu na dohľad poisťovní a vzájomných poisťovní. Tento článok tiež upresňuje, že spôsoby organizácie vzájomného režimu budú opätovne preskúmané na rokovaní paritným vnútroštátnym odvetvovým výborom, a to v lehote 5 rokov od účinnosti tohto dodatku.

15. Článok 14 dodatku s názvom „migračná doložka“ stanovuje povinný charakter poistenia v režime doplnkovej náhrady nákladov na zdravotnú starostlivosť od nadobudnutia účinnosti tohto dodatku. Tento článok uvádza, že záväzná povaha poistenia sa uplatňuje aj na podniky, ktoré už uzatvorili doplnkovú zmluvu o zdravotnej starostlivosti s inou poisťovacou organizáciou s poistným krytím totožným alebo vyšším, ako je poistné krytie definované v tomto dodatku.

16. Tento dodatok podľa svojho článku 16 nadobudol účinnosť 1. januára 2007.

17. Nariadením zo 16. októbra 2006 [9] a v nadväznosti na požiadavky na rozšírenie predložené signatárskymi organizáciami dodatku rozšíril minister práce, sociálnej kohézie a bývania (ministre de l'Emploi, de la Cohésion sociale et du Logement) účinky a sankcie stanovené dodatkom na všetky remeselné pekárenské a cukrárenské podniky so sídlom na vnútroštátnom území tým, že tieto ustanovenia učinil záväznými.

7 — Táto príloha detailným spôsobom vymenováva sériu zabezpečených položiek vrátane lekárskej a chirurgickej hospitalizácie, lekárskych výkonov, dentálnej starostlivosti, nákladov na optiku, termálnej liečby, materstva a preventívnych prehliadok.

8 — Táto suma predstavovala 32 eur, pokiaľ ide o systém Alsace-Moselle. Podľa informácií zúčastnených strán sa táto suma znížila od 1. januára 2008 na 28 eur (pozri článok 2 dodatku č. 2 z 12. novembra 2007 k dodatku priloženého k písomným pripomienkam francúzskej vlády).

9 — Nariadenie o rozšírení dodatku na vnútroštátnu kolektívnu dohodu v odvetní pekárstva a cukrárstva (remeselné podniky) (JORF z 25. októbra 2006, s. 15787).

III — Skutkové okolnosti v konaní vo veci samej a prejudiciálna otázka

18. Spoločnosť Beaudout je poistená z titulu doplnkového zdravotného poistenia v poisťovni ABELA od 10. októbra 2006.

19. Keďže táto spoločnosť odmietla vstúpiť do režimu AG2R, AG2R podala žalobu na Tribunal de grande instance de Périgueux, v ktorej žiadala, aby sa spoločnosti Beaudout nariadilo uzavrieť zmluvu o poistení a aby bola zaviazaná zaplatiť príspevky, s ktorými je v omeškaní od nadobudnutia účinnosti dodatku, teda od 1. januára 2007.

20. Spoločnosť Beaudout incidenčne spochybnila zákonnosť dodatku.

21. Vnútroštátny súd po odmietnutí niektorých tvrdení spoločnosti Beaudout, pokiaľ ide o zlučiteľnosť dodatku s vnútroštátnym právom, porovnal situáciu vo veci, ktorá mu bola predložená, s vecou, ktorá viedla k vydaniu rozsudku Súdneho dvora z 21. septembra 1999, Albany [10].

22. Vnútroštátny súd po tom, ako skonštatoval, že na rozdiel od dôchodkového fondu, o ktorý išlo v už citovanom rozsudku Albany, v ktorom bola účasť na poistení povinná s výhradou oslobodenia, podľa výkladu článku L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia ani podľa článku 14 dodatku nie je možné žiadne oslobodenie od povinného členstva, vyjadril názor, že už citovaný rozsudok Albany nemôže byť uplatnený na základe analógie na skutkové okolnosti, ktoré mu boli predložené. Vnútroštátny súd tiež zdôraznil, že „zdá sa, že AG2R má dominantné postavenie v dotknutom odvetví pekárstva a cukrárstva a… že zjavne nemôže uspokojiť dopyt trhu v súvislosti s týmto druhom činností“.

23. Tribunal de grande instance de Périgueux (Francúzsko) preto prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je ustanovenie mechanizmu povinného poistenia v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti, aké stanovuje článok L 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia a dodatok, ktorý sa stal záväzným na základe rozhodnutia orgánov verejnej moci na žiadosť reprezentatívnych združení zamestnávateľov a pracovníkov vymedzeného odvetvia, stanovujúci poistenie v jednej organizácii určenej na správu doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti, bez akejkoľvek možnosti oslobodenia od povinného členstva pre podniky dotknutého odvetvia, v súlade s ustanoveniami článkov 81 ES a 82 ES alebo môžu predstavovať prípad zneužitia dominantného postavenia danou organizáciou?“

10 — C-67/96, Zb. s. I-5751.

IV — Konanie pred Súdnym dvorom

24. Účastníci konania vo veci samej, nemecká a francúzska vláda a Európska komisia predložili v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora písomné pripomienky.

25. Zúčastnené strany a belgická vláda boli tiež vypočuté na pojednávaní, ktoré sa konalo 30. septembra 2010, okrem nemeckej vlády, ktorá si neželala byť prítomná na pojednávaní.

V — Analýza

A — *Úvodné pripomienky*

26. Zo znenia prejudiciálnej otázky, ktoré predstavuje premisu, na základe ktorej je táto prejudiciálna otázka položená, vyplýva, že ustanovenie mechanizmu povinného poistenia v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti, o ktoré ide v konaní vo veci samej, ktoré vyplýva zo *zákonnej a podzákonnej francúzskej právnej úpravy*, neumožňuje *žiadne* oslobodenie od povinného členstva pre podniky z odvetvia remeselného pekárstva a cukrárstva vo Francúzsku.

27. Táto premisa ma vedie k formulácii dvoch nasledujúcich skupín poznámok, ktoré sa týkajú vnútroštátneho práva a práva Únie.

28. Pokiaľ ide o pripomienky týkajúce sa vnútroštátneho práva, z predpokladu uvedeného v bode 26 týchto návrhov, z ktorého vychádzal vnútroštátny súd, vyplýva, že vnútroštátny súd sa domnieval, v súlade s argumentáciou uvádzanou spoločnosťou AG2R, že *prispôsobenie* dohôd alebo zmlúv pred zavedením mechanizmu povinného poistenia, akým je mechanizmus v konaní vo veci samej, stanoveným v článku L. 132-23 druhom odseku zákonníka práce musí byť vykladané v tom zmysle, že ukladá podnikom odvetvia remeselného pekárstva a cukrárstva vo Francúzsku povinnosť upustiť od predchádzajúceho poistenia, a teda uplatniť migračnú doložku ustanovenú dodatkom tým, že sa poistia v AG2R. [11]

29. Okrem toho sa zdá, že vnútroštátny súd tiež pripustil, že uvedená povinnosť uložená podnikom dotknutého odvetvia platí vo

11 — Zdá sa, že tento výklad vychádza z rozsudku senátu pre pracovnoprávne veci a sociálne zabezpečenie francúzskeho Cour de cassation z 10. októbra 2007, na ktorý sa odvolávala AG2R na vnútroštátnom súde a ktorý táto zúčastnená strana priložila k svojim písomným pripomienkam podaným na Súdny dvor.

vnútroštátnom práve nie len v prípade, ak predchádzajúce dohody a zmluvy zabezpečujú riziká na rovnakej úrovni v zmysle článku L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia, ale aj v prípade, ak by bolo poskytované vyššie poistné krytie. [12] Súdnemu dvoru samozrejme neprináleží diskutovať o výklade vnútroštátneho práva, ktoré uplatnil, hoci aj implicitne, vnútroštátny súd.

30. Pokiaľ ide poznámky týkajúce sa práva Únie, hoci vnútroštátny súd obmedzil svoju prejudiciálnu otázku na výklad článkov 81 ES a 82 ES, výslovný odkaz na zákonnú a podzákonnú francúzsku právnu úpravu v samotnom znení tejto otázky musí podľa môjho názoru viesť Súdny dvor k tomu, aby zahrnul do preskúmania tejto otázky a do odpovede na ňu aj články 10 ES a 86 ES.

31. Je totiž nepochybné, že vnútroštátny súd má posúdiť nie len správanie podniku v zmysle článkov 81 ES a 82 ES, ale tiež a predovšetkým súlad zákonných a podzákonných opatrení prijatých členským štátom, akými je článok L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia a ministerské nariadenie, ktorým sa rozšíril dodatok na všetky francúzske remeselné podniky v odvetví pekárstva a cukrárstva, s týmito článkami.

32. Na jednej strane článok 10 ES v spojení s článkom 81 ES totiž ukladá členským štátom povinnosť neprijímať ani nezachovávať v platnosti opatrenia zákonnej alebo podzákonnej povahy, ktoré sú spôsobilé vylúčiť potrebný účinok pravidiel hospodárskej súťaže uplatniteľných na podniky. [13] Na druhej strane článok 86 ods. 1 ES najmä zaväzuje členské štáty, pokiaľ ide o podniky, ktorým sa priznávajú osobitné alebo výlučné práva, neustanoviť ani neponechať v platnosti opatrenia, ktoré sú v rozpore s pravidlami Zmluvy, a zakazuje teda členským štátom umožniť týmto podnikom zneužívať ich dominantné postavenie v zmysle článku 82 ES.

33. Okrem toho nič nebráni tomu, aby Súdny dvor podal vnútroštátnemu súdu všetky aspekty výkladu práva Únie, ktoré môžu byť vnútroštátnemu súdu užitočné, bez ohľadu na to, či ich vnútroštátny súd výslovne uviedol, alebo neuviedol vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, najmä vzhľadom na

12 — Zdá sa, že v konaní vo veci samej spoločnosť Beaudout tvrdí, že dodatok je v rozpore s článkom L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia, pretože migračná doložka stanovená v článku 14 tohto dodatku sa môže uplatniť, ak zmluva uzatvorená s poisťovateľom pred rozšírením dotknutého vzájomného režimu orgánmi verejnej moci poskytuje vyššie poistné krytie, ako je poistné krytie priznané dodatkom, čo je údajne prípad poistenia založeného v ABELA 10. októbra 2006.

13 — Pozri najmä rozsudky zo 17. novembra 1993, Meng, C-2/91, Zb. s. I-5751, bod 14; Albany, už citovaný, bod 65; z 21. septembra 1999, Brentjens', C-115/97 až C-117/97, Zb. s. I-6025, bod 65; Drijvende Bokken, C-219/97, Zb. s. I-6121, bod 55, ako aj z 19. februára 2002, Arduino, C-35/99, Zb. s. I-1529, bod 34.

odôvodnenie rozhodnutia vnútroštátneho súdu a s prihliadnutím na predmet konania. [14]

34. V prejednávanej veci z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd má problém určiť, či, po prvé, je zavedenie povinného poistenia v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti, ako vyplýva z článku L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia v spojení s článkom 14 dodatku, v rozpore s článkami 10 ES a 81 ES, a po druhé, či organizácia, akou je AG2R, v ktorej sa musia podniky patriace do vymedzeného odvetvia činnosti a vymedzeného územia povinne poistiť z dôvodu výlučného práva, ktoré jej bolo priznané, bez možnosti oslobodenia od povinného členstva, zneužíva svoje dominantné postavenie.

35. V dôsledku toho, po preformulovaní položenej otázky spôsobom vyplývajúcim z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania, bude táto otázka ďalej preskúmaná vo svetle každého z dvoch vyššie uvedených prvkov.

B — *O výklade článkov 10 ES a 81 ES v kontexte zavedenia povinného poistenia v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti*

36. Podobne ako zúčastnené strany, ktoré predložili Súdnemu dvoru svoje pripomienky, okrem spoločnosti Beaudout, aj ja sa domnievam, že dohoda, akou je dohoda v konaní vo veci samej, ako aj akt, ktorým sa rozšírila pôsobnosť tejto dohody na všetky francúzske remeselné pekárne, nepatrí do pôsobnosti článkov 10 ES a 81 ES.

37. V tejto súvislosti treba po prvé pripomenúť, že Súdny dvor rozhodol vo svojich už citovaných rozsudkoch Albany, Brentjens' a Drijvende Bokken, že zo správneho a koherentného výkladu ustanovení Zmluvy v ich celosti vyplýva, že zmluvy uzatvárané v rámci kolektívnych vyjednávaní medzi sociálnymi partnermi, ktoré sledujú ciele sociálnej politiky, nepatria z dôvodu ich povahy a predmetu do pôsobnosti článku 85 ods. 1 Zmluvy ES (teraz článok 81 ods. 1 ES). [15]

38. V prejednávanom prípade totiž treba skonštatovať, pokiaľ ide o povahu dohody, ktorá je predmetom konania vo veci samej, že

14 — Pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 5. marca 2009, Kattner Stahlbau, C-350/07, Zb. s. I-1513, body 25 a 26, ako aj z 27. októbra 2009, ČEZ, C-115/08, Zb. s. I-10265, bod 81 a citovanú judikatúru.

15 — Rozsudky Albany, už citovaný, body 59 a 60; Brentjens', už citovaný, body 56 a 57, a Drijvende Bokken, už citovaný, body 46 a 47.

sa uzatvorila vo forme dodatku ku kolektívnej dohode a je výsledkom kolektívneho vyjednávania medzi zastupiteľskými organizáciami zamestnávateľov a zastupiteľskými organizáciami pracovníkov.

39. Pokiaľ ide o jej cieľ, dohoda v konaní vo veci samej takisto ako dohoda, ktorá bola predmetom konania vo veci vedúcej k vydaniu rozsudku van der Woude [16], zavádza v odvetví remeselného pekárstva doplnkový režim zdravotnej starostlivosti, ktorý prispieva k zlepšeniu pracovných podmienok pracovníkov nie len tým, že im zaisťuje prostriedky nevyhnutné na úhradu nákladov na chorobu, ale tiež tým, že znižuje výdavky, ktoré by v prípade neexistencie kolektívnej dohody museli znášať samotní pracovníci. Pokiaľ ide o tento posledný spomenutý bod, pripomínam, že príspevky uhrádzané pracovníkmi sa podľa dodatku stanovujú ako pevná suma nezávisle od poskytnutých dávok, a polovicu ich výšky uhrádzajú zamestnávatelia.

40. Po druhé sa nezdá, že by skutočnosť, že dohoda, o akú ide vo veci samej, nestanovuje žiadnu možnosť oslobodenia od povinného členstva v doplnkovom režime, ktorý zavádza, mala dôsledky na nemožnosť uplatnenia zákazu uvedeného v článku 81 ods. 1 ES, pretože ani povaha, ani predmet dohody, o akú ide vo veci samej, sa v prípade absencie takej doložky nemenia.

41. Okrem toho zdôrazňujem, že v už citovaných rozsudkoch Albany, Brentjens' a Drijvende Bokken, ktoré sa týkali povinného poistenia podnikov z určitého odvetvia činnosti v režime doplnkového dôchodku, stanovujúceho možnosť oslobodenia od povinného členstva, Súdny dvor neprikladal žiaden osobitný význam existencii takéhoto oslobodenia od povinného členstva v rámci výkladu článku 81 ods. 1 ES, ktorý zvolil.

42. Súdny dvor takisto nepovažoval za nutné zmeniť spôsob preskúmania povahy a predmetu dohody uzatvorenej medzi sociálnymi partnermi v už citovanom rozsudku van der Woude, hoci išlo o kolektívnu pracovnú dohodu, ktorá zaväzovala zamestnávateľov z určitého odvetvia uhrádzať príspevok z titulu doplnkového poistenia zdravotnej starostlivosti osobitnému poisťovateľovi, bez toho, aby existovala možnosť oslobodenia od povinného členstva v tejto organizácii alebo u poisťovateľa, ktorého určila. [17]

43. Súdny dvor, ktorý sa obmedzil iba na preskúmanie povahy a predmetu dotknutých

16 — Rozsudok z 21. septembra 2000, C-222/98, Zb. s. I-7111, bod 25.

17 — Pozri rozsudok van der Woude, už citovaný, body 26 a 27, ako aj body 24 až 26 a bod 31 návrhov generálneho advokáta Fennellyho vo veci, ktorá viedla k vydaniu tohto rozsudku.

dohôd, teda jasne v tomto bode upustil od návrhov generálneho advokáta Jacobsa vo veciach, ktoré viedli k vydaniu už citovaných rozsudkov Albany, Brentjens' a Drijvende Bokken, ktorý sa domnieval, nie však bez určitých výhrad, že zákazu uvedenému v článku 81 ods. 1 ES sa môžu vyhnúť jedine kolektívne dohody, ktoré sa týkajú otázok tvoriacich samotnú podstatu kolektívnych vyjednávaní, akými sú mzdy a pracovné podmienky, a ktoré sa (priamo) nedotýkajú tretích strán alebo trhov, na ktoré sa nevzťahuje dohoda. [18] Z tohto hľadiska sa generálny advokát Jacobs domnieval, že okolnosť, že kolektívna dohoda vo veciach vedúcich k vydaniu uvedených rozsudkov nemala skutočný *účinok vylúčenia* na poisťovateľov odlišných od dôchodkového fondu určeného sociálnymi partnermi, a to predovšetkým v dôsledku existencie doložky o oslobodení od povinného členstva, umožnila vylúčiť túto dohodu z pôsobnosti článku 81 ods. 1 ES. [19] Pokiaľ ide o povinné poistenie, toto poistenie predstavuje vzhľadom na intervenciu holandského ministra otázku, ktorá bude posúdená osobitne.

44. Je teda správne prijať názor, ako uvádza Komisia vo svojich písomných pripomienkach, že na účely určenia, či kolektívna dohoda zavádzajúca doplnkový režim zdravotnej starostlivosti s povinným poistením patrí pod článok 81 ods. 1 ES, judikatúra Súdneho dvora neprikladá žiaden význam podmienkam tohto povinného poistenia, aj keby toto poistenie vyplývalo zo samotnej kolektívnej dohody.

45. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nie je potrebné na účely preskúmania, či dotknutá dohoda patrí do pôsobnosti zákazu článku 81 ods. 1 ES, skúmať otázku, či povinné poistenie vyplýva výlučne z článku 14 dodatku, alebo z uplatnenia tohto článku v spojení s článkom L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia.

46. Napokon po tretie, pokiaľ ide o rozhodnutie prijaté orgánmi verejnej moci 16. októbra 2006 rozširujúce pôsobnosť dohody, o ktorú ide v prejednávanej veci, na všetky podniky dotknutého odvetvia činnosti spôsobom, že táto dohoda sa stala pre uvedené spoločnosti záväznou, na žiadosť sociálnych partnerov, z už citovaných rozsudkov Albany, Brentjens' a Drijvende Bokken tiež vyplýva, že takéto rozhodnutie nemožno považovať za rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť uzatvoriť alebo uprednostňuje uzatváranie kartelových dohôd odporujúcich článku 81 ES alebo posilňuje účinky takýchto kartelov v rozpore s článkami 10 ES a 81 ES, pretože a predovšetkým, ako som už uviedol, na tento typ dohôd medzi sociálnymi partnermi sa nevzťahuje

18 — Pozri body 193 a 194 návrhov predložených vo veciach, ktoré viedli k vydaniu už citovaných rozsudkov Albany, Brentjens' a Drijvende Bokken.

19 — Pozri bod 281.

zákaz uvedený v článku 81 ES. [20] Členské štáty teda môžu slobodne určiť, že táto dohoda je záväzná pre osoby, ktoré nie sú viazané jej ustanoveniami. [21]

C — O výklade článkov 82 ES a 86 ES v kontexte priznania výlučného práva organizácii poverenej doplnkovým režimom zdravotnej starostlivosti bez možnosti oslobodenia od povinného členstva a v kontexte prípadného zneužitia dominantného postavenia

48. Výnimka z uplatnenia zákazu stanoveného v článku 81 ods. 1 ES, ktorá vyplýva z vyššie uvedenej analýzy rozvinutej na základe judikatúry Súdneho dvora, sa nevzťahuje na článok 82 ES.

47. Na prvú časť prejudiciálnej otázky preto navrhujem odpovedať v tom zmysle, že na jednej strane sa na ustanovenie mechanizmu povinného poistenia v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti, ktorý stanovuje poistenie v jednej organizácii, bez akejkoľvek možnosti oslobodenia dotknutých podnikov od povinného členstva, nevzťahuje zákaz ustanovený v článku 81 ods. 1 ES, a na druhej strane, že články 10 ES a 81 ES nebránia rozhodnutiu orgánov verejnej moci, ktorým sa na žiadosť reprezentatívnych združení zamestnávateľov a pracovníkov vymedzeného odvetvia určila záväzná povaha dohody vychádzajúcej z kolektívneho vyjednávania, ktorá stanovila poistenie v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti pre všetky podniky dotknutého odvetvia.

49. A teda, hoci Súdny dvor v už citovaných rozsudkoch Albany, Brentjens' a Drijvende Bokken, ako aj v rozsudku Pavlov a i. [22] vyvodil záver, že na dohody dotknuté v týchto veciach nie je možné uplatniť zákaz stanovený v článku 81 ods. 1 ES z dôvodu ich povahy a predmetu, domnieval sa však, že fondy poverené správou doplnkových dôchodkových systémov založených týmito dohodami predstavujú podniky v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy, ktoré disponujú výlučným právom zakladajúcim ich dominantné postavenie na podstatnej časti spoločného trhu v zmysle článku 82 ES, ale ktoré sú zároveň poverené poskytovaním služby všeobecného

20 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Albany, už citovaný, body 66 a 68; Brentjens', už citovaný, body 66 a 68, ako aj Drijvende Bokken, už citovaný, body 56 a 58.

21 — Rozsudky Albany, už citovaný, bod 66; Brentjens', už citovaný, bod 66, a Drijvende Bokken, už citovaný, bod 56.

22 — Rozsudok z 12. septembra 2000, C-180/98 až C-184/98, Zb. s. I-6451.

hospodárskeho záujmu v zmysle článku 86 ods. 2 ES. [23]

50. Z tohto dôvodu, aby bolo možné poskytnúť užitočnú odpoveď na druhú časť otázky vyplývajúcej z návrhu podaného Tribunal de grande instance de Périgueux, treba overiť na základe údajov v spise, či organizácia poverená doplnkovým režimom zdravotnej starostlivosti v konaní vo veci samej predstavuje predovšetkým v zmysle článku 82 ES podnik, ktorý môže byť v dominantnom postavení, ktoré zneužíva, bez toho, aby museli byť splnené podmienky uplatnenia článku 86 ods. 2 ES.

1. O skutočnosti, či organizácia spravujúca doplnkový režim zdravotnej starostlivosti, akou je AG2R, má postavenie podniku v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy

51. Pokiaľ ide o postavenie spoločnosti AG2R ako podniku, zdá sa, že vnútroštátny súd uznal, že táto organizácia má všetky jeho znaky, odvolávajúc sa na základe analógie na relevantné časti odôvodnenia už citovaného rozsudku Albany.

23 — Pozri rozsudky Albany, už citovaný, body 87, 92, 111 a 123; Brentjens', už citovaný, body 87, 92, 111 s 123; Drijvende Bokken, už citovaný, body 77, 82, 101 a 113, ako aj Pavlov a i., už citovaný, body 119, 126 a 130.

52. Účastníci konania, ktorí podali na Súdny dvor svoje pripomienky, sa však v tomto bode rozchádzajú. Zatiaľ čo účastníci konania vo veci samej nespochybňujú, že AG2R má postavenie podniku, nemecká vláda sa domnieva, že vnútroštátny súd neposkytol dostatočné údaje na to, aby bolo možné odpovedať na túto otázku. Francúzska vláda tvrdí, že vnútroštátny súd riadnym spôsobom neoveril, či má AG2R postavenie podniku, a okrem iného tvrdí, že vzhľadom na existujúce rozdiely medzi doplnkovým režimom zdravotnej starostlivosti, ktorým je poverená táto organizácia, a dôchodkovým fondom, o aký ide vo veci, ktorá viedla k vydaniu už citovaného rozsudku Albany, jednoduchý výklad tohto rozhodnutia neumožňuje kvalifikovať AG2R ako podnik v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy. Napokon Komisia sa v podstate domnieva, hoci s malými spresneniami, že je namieste sa posunúť od konkrétneho preskúmania doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti zvereného AG2R dodatkom v konaní vo veci samej – z ktorého, zdá sa, by bolo náročné vyvodiť jednoznačný záver vzhľadom na kritériá stanovené judikatúrou Súdneho dvora – k zohľadneniu všeobecného právneho rámca, v ktorom sa vykonávajú poisťovacie transakcie vo Francúzku, z ktorého treba vyvodiť záver, že taká organizácia, akou je AG2R, poskytuje svoje služby, ktorými konkuruje poisťovniam, a teda zodpovedá kvalifikácii „podniku" v zmysle článku 82 ES.

53. Hoci z dôvodov, ktoré budú uvedené nižšie, vo všeobecnosti súhlasím s vecnou analýzou tejto otázky, ktorú rozvinula Komisia vo svojich písomných pripomienkach, ako aj na pojednávaní na Súdnom dvore, odlišné stanoviská účastníkov konania podľa môjho názoru nastoľujú všeobecný procesný problém týkajúci sa konkrétne možnosti otvoriť na Súdnom dvore otázku právnej kvalifikácie

skutkových okolností (a nie ich posúdenie) [24] vykonanej vnútroštátnym súdom.

54. V tejto súvislosti pripomínam, že vnútroštátny súd – pravdepodobne vzhľadom na zhodu tvrdení účastníkov konania vo veci samej v tomto bode – nevyjadril žiadnu pochybnosť, pokiaľ ide o kvalifikáciu AG2R za „podnik“ v zmysle článku 82 ES.

55. Za daných podmienok možno tvrdiť, že vnútroštátny súd túto otázku vyriešil – čo vysvetľuje dôvod, pre ktorý poskytol iba veľmi málo skutkových a právnych okolností, ktoré viedli k uvedenej kvalifikácii –, a teda že Súdnemu dvoru nebola položená otázka týkajúca sa tejto skutočnosti, ktorú treba považovať na účely tohto konania za nespornú. [25]

56. Naproti tomu, a ako, zdá sa, predpokladá francúzska vláda a Komisia, je možné sa domnievať, že takýto úkon právnej kvalifikácie by nemal pozbaviť Súdny dvor úlohy uviesť aspekty výkladu práva Únie umožňujúce vyvrátiť alebo potvrdiť takúto právnu kvalifikáciu, a to tým skôr, že takáto kvalifikácia (existencia podniku v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy), podobne ako v konaní vo veci samej, predstavuje podmienku uplatnenia pravidiel práva Únie (články 82 ES a 86 ES), ktorých výklad vnútroštátny súd požaduje.

57. Zdá sa mi, že treba uprednostniť toto druhé riešenie. Tak ako totiž Súdny dvor nemôže byť viazaný výkladom práva Únie vykonaným vnútroštátnym súdom v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania [26], v zásade nemôže upustiť od posúdenia presnosti právnej kvalifikácie uskutočnenej vnútroštátnym súdom, ktorá sa týka pojmu práva Únie, v prejednávanom prípade pojmu podnik v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy.

24 — V súlade s judikatúrou týkajúcou sa rozdelenia právomocí medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi v rámci prejudiciálneho konania totiž posúdenie skutkových okolností v zásade prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu. Pozri najmä rozsudky z 15. mája 2003, RAR, C-282/00, Zb. s. I-4741, bod 47; z 10. júna 2010, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, Zb. s. I-5243, bod 22, ako aj z 8. septembra 2010, Stoß a i., C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, Zb. s. I-8069, bod 62.

25 — Pozri analogicky v oblasti štátnej pomoci rozsudok Fallimento Traghetti del Mediterraneo, už citovaný, bod 26.

26 — Podobne ako v postupe zvolenom v rozsudku z 12. februára 2009, Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (C-515/07, Zb. s. I-839, body 29 až 40), v ktorom Súdny dvor vyvrátil premisu, na základe ktorej položil vnútroštátny súd prejudiciálne otázky. Táto premisa spočívala v nesprávnom výklade ustanovenia sekundárneho práva Únie, ktoré vnútroštátny súd považoval za ustanovenie uplatniteľné na skutkové okolnosti konania vo veci samej. Pozri tiež moje návrhy v tej istej veci, body 18 a 19, ako aj body 35 až 57.

58. Po týchto procesných úvahách je potrebné pripomenúť, že v kontexte práva hospodárskej súťaže Súdny dvor opakovane rozhodol, že pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od jeho právneho statusu a spôsobu financovania. [27] V tejto súvislosti Súdny dvor definoval hospodársku činnosť ako každú činnosť, ktorá pozostáva z ponuky tovarov alebo služieb na relevantnom trhu. [28]

59. V oblasti sociálneho zabezpečenia Súdny dvor vyvodil dve zásadné kritériá umožňujúce overiť, či má, alebo nemá činnosť vykonávaná organizáciou alebo organizáciami poverenými rôznymi režimami hospodársku povahu. Súdny dvor skúma na jednej strane, či dotknutý režim zavádza zásadu solidarity, a na druhej strane, v akom rozsahu podlieha tento režim štátnej kontrole. [29] V prípade, ak režim zavádza zásadu solidarity a podlieha štátnej kontrole, organizácia poverená takýmto režimom sa považuje za organizáciu nevykonávajúcu hospodársku činnosť, a teda sa na ňu nevzťahuje pôsobnosť článkov 81 ES a 82 ES.

60. Súdny dvor práve preto rozhodol, že určité organizácie poverené zákonnými režimami zdravotného poistenia a dôchodkového poistenia, ktoré iba uplatňujú zákon a nemajú žiadnu možnosť ovplyvniť výšku príspevkov, použitie fondov a vymedzenie úrovne dávok, vykonávajú činnosť založenú na zásade vnútroštátnej solidarity, ktorej cieľom nie je dosahovanie zisku. [30]

61. Súdny dvor tiež rozhodol, že absencia priamej súvislosti medzi príspevkami zaplatenými poistencami a dávkami uhradenými organizáciou poverenou zákonným režimom poistenia proti rizikám pracovných úrazov, ako aj stanovenie výšky dávok a príspevkov štátom, musia viesť k záveru, že táto organizácia plní funkciu výlučne sociálnej a nie hospodárskej povahy. [31]

62. Naproti tomu v situáciách, ktoré sa týkali doplnkových režimov k základným režimom, teda keď tieto režimy vykazovali časť znakov režimov sledujúcich výlučne sociálnu funkciu [32], sa organizácie, ktoré tým boli poverené,

27 — Pozri najmä rozsudky z 23. apríla 1991, Höfner a Elser, C-41/90, Zb. s. I-1979, bod 21; zo 17. februára 1993, Poucet a Pistre, C-159/91 a C-160/91, Zb. s. I-637, bod 17; zo 16. novembra 1995, Fédération française des sociétés d'assurance a i., C-244/94, Zb. s. I-4013, bod 14; Albany, už citovaný, bod 77; Pavlov a i., už citovaný, body 74 a 108; z 19. februára 2002, Wouters a i., C-309/99, Zb. s. I-1577, bod 46; zo 16. marca 2004, AOK Bundesverband a i., C-264/01, C-306/01, C-354/01 a C-355/01, Zb. s. I-2493, bod 46, ako aj Kattner Stahlbau, už citovaný, bod 34.

28 — Pozri najmä rozsudky Pavlov a i., už citovaný, bod 75, ako aj z 1. júla 2008, MOTOE, C-49/07, Zb. s. I-4863, bod 22.

29 — Pozri v tomto zmysle najmä rozsudky Poucet a Pistre, už citovaný, body 8 až15; z 22. januára 2002, Cisal, C-218/00, Zb. s. I-691, body 37 až 46; AOK Bundesverband a i., už citovaný, body 47 až 57, ako aj Kattner Stahlbau, už citovaný, body 43 až 68.

30 — Pozri rozsudok Poucet a Pistre, už citovaný, body 15 a 18. Pozri tiež v tomto zmysle rozsudok AOK Bundesverband a i., už citovaný, body 52 až 56.

31 — Pozri rozsudok Cisal, už citovaný, body 42, 43 a 45.

32 — Pozri rozsudok AOK Bundesverband a i., už citovaný, bod 49.

považovali za podniky v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy.

63. V už citovanom rozsudku Fédération française des sociétés d'assurance a i. Súdny dvor prijal názor, že organizácia s neziskovým cieľom, ktorá spravuje režim dobrovoľného dôchodkového poistenia, ktoré je doplnkové k povinnému základnému režimu, funguje na základe zásady kapitalizácie, a ktorého dávky závisia výlučne od výšky príspevkov, má znaky podniku v zmysle článkov 81 ES a 82 ES. V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť, že ani sledovanie cieľa sociálnej povahy, ani požiadavky solidarity, akými sú nezávislosť príspevkov od rizika bez predchádzajúceho výberu poistených osôb, ani iné pravidlá týkajúce sa najmä obmedzení, ktoré znáša správcovská organizácia pri realizácii investícií, neboli považované za dostatočne významné na to, aby činnosť dotknutej organizácie nebola charakterizovaná ako činnosť hospodárskej povahy. [33]

64. Takisto v už citovanom rozsudku Albany, ktorý sa týkal, pripomínam, sektorového doplnkového dôchodkového fondu s neziskovým cieľom založeného na systéme povinného poistenia, ktorý pri určovaní výšky príspevkov a výšky dávok uplatňoval mechanizmus solidarity, Súdny dvor zdôraznil, že tento fond sám určoval výšku príspevkov, ako aj výšku dávok, fungoval na základe zásady kapitalizácie a podliehal kontrole komory poisťovní podobne ako poisťovne. Okrem toho Súdny dvor uviedol, že tento sektorový dôchodkový fond mal za určitých okolností povinnosť alebo možnosť oslobodiť podniky od povinného členstva, čo znamená, že vykonával hospodársku činnosť, ktorou konkuroval poisťovniam. [34]

65. Aké závery možno vyvodiť z uvedenej judikatúry pre prejednávanú vec?

66. V prvom rade sa zdá, že Súdny dvor jasne oddeľuje na jednej strane zákonné režimy, takzvané „základné", pri ktorých boli správcovské organizácie doteraz vždy považované za organizácie nevykonávajúce hospodársku činnosť, a na druhej strane doplnkové režimy, dobrovoľné alebo povinné na základe rozhodnutia orgánu verejnej moci, pri ktorých rôzne organizácie poverené ich správou boli kvalifikované ako podniky v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy.

67. V druhom rade je nepochybné, že na účely vylúčenia hospodárskej povahy určitej činnosti je irelevantná skutočnosť, že organizácia spravujúca doplnkový režim zdravotnej starostlivosti, o akú ide v konaní vo veci samej, nesleduje cieľ spočívajúci v dosahovaní

33 — Pozri rozsudok Fédération française des sociétés d'assurance a i., už citovaný, body 9 a 17 až 20.

34 — Rozsudok Albany, už citovaný, body 81 až 85. Pozri tiež rozsudky Brentjens', už citovaný, body 81 až 85; Drijvende Bokken, už citovaný, body 71 až 75, ako aj Pavlov a i,. už citovaný, body 114 a 115.

zisku a je spravovaná paritným spôsobom sociálnymi partnermi, a/alebo skutočnosť, že režim, ktorým je poverená, má cieľ sociálnej povahy, ktorý potvrdzuje najmä preambula dodatku.

68. Naproti tomu, a po tretie, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že práve sloboda, ktorou disponuje správcovská organizácia, pokiaľ ide o vymedzenie výšky príspevkov a hodnoty poskytovaných dávok, sa zdá byť zásadná pri overení miery uplatňovania zásady solidarity, pričom kontrola štátu sa vykonáva nad určením organizácie, ako aj nad správou základných prvkov režimu. [35]

69. Po prvé, pokiaľ ide o zásadu solidarity, táto zásada podľa Súdneho dvora implikuje, že dávky poskytované poistencovi nie sú dôsledne proporcionálne vo vzťahu k príspevkom, ktoré zaplatil. [36]

70. Vo veci samej vyplýva z údajov zo spisu, že dávky zaručené doplnkovým režimom zdravotnej starostlivosti sú stanovené v zozname tvoriacom prílohu k dodatku, ktorý vymenováva dávky poskytované doplnkovo k dávkam zabezpečeným povinným základným režimom sociálnej starostlivosti. Navyše článok 5 dodatku stanovuje výšku príspevkov pre dva prvé roky fungovania režimu, a to paušálnym a jednotným spôsobom pre všetkých poistencov bez ohľadu na ich zdravotný stav alebo ich vek, konkrétne vo výške 40 eur na zamestnanca za mesiac, pričom polovicu tejto sumy uhrádzajú zamestnávatelia [37] Podľa toho istého článku je výška príspevku po dvoch rokoch uplatňovania režimu opätovne preskúmaná signatárskymi stranami dodatku v závislosti od výsledkov režimu a vývoja zdravotných nákladov a relevantnej zákonnej a podzákonnej právnej úpravy.

71. Ako správne uviedla Komisia vo svojich písomných pripomienkach, neexistuje teda priama súvislosť medzi poskytovanými dávkami a výškou uhrádzaných príspevkov.

72. Okrem toho skutočnosť, že zamestnávatelia sa podieľajú na úhrade polovice poistného krytia zdravotnej starostlivosti svojich zamestnancov, je, zdá sa, výrazom zásady solidarity medzi zamestnávateľmi a zamestnancami, ako aj medzi zamestnávateľmi v rámci odvetvia danej činnosti, čo je v súlade s cieľom vzájomného podieľania sa na rizikách na profesijnej úrovni, ktorý uvádza preambula dodatku. Navyše, ako upozornila francúzska vláda vo svojich písomných pripomienkach, s výhradou overenia tejto skutočnosti vnútroštátnym súdom, sa zdá, že konkretizácia

35 — Pozri v tejto súvislosti rozsudky Cisal, už citovaný, bod 43, a Kattner Stahlbau, už citovaný, bod 65.

36 — Pozri najmä rozsudky Cisal, už citovaný, bod 44, a Kattner Stahlbau, už citovaný, bod 65.

37 — Ako už bolo uvedené, táto suma predstavovala 32 eur, pokiaľ ide o režim Alsace-Moselle v roku 2007, od roku 2008 sa znížila na 28 eur.

zásady solidarity sa posilnila viacerými zmenami dodatku, podľa ktorých na jednej strane si právni nástupcovia zosnulého zamestnanca zachovávajú počas jedného roka zmluvné poistné krytie, na ktoré mal nárok tento zamestnanec, pričom príslušný príspevok je na ťarchu samotného režimu,[38] a na druhej strane prepustený zamestnanec, na ktorého sa môže vzťahovať povinný systém poistenia v nezamestnanosti, si zachováva zmluvné poistné krytie v priebehu obdobia najviac deväť mesiacov, pričom ide o poistné krytie financované príspevkami podnikov a činných zamestnancov poistených v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti.[39] Táto solidarita podľa môjho názoru implikuje prerozdelenie príjmov v prospech osôb, ktoré by pravdepodobne v prípade neexistencie tohto režimu nemali prístup k doplnkovému poistnému krytiu vzhľadom na ich finančné prostriedky a/alebo ich zdravotný stav. Okrem toho, s výhradou overenia tejto skutočnosti vnútroštátnym súdom, sa nezdá, že by AG2R mala akýkoľvek priestor pre voľnú úvahu, ani pokiaľ ide o určovanie a zmenu výšky príspevkov, keďže to patrí jedine do právomoci sociálnych partnerov v závislosti od výsledkov režimu a iných všeobecnejších faktorov, ani pokiaľ ide o výšku poskytovaných dávok.

73. Správcovská organizácia doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti je teda podľa môjho názoru v jasne odlišnej situácii, ako je situácia dôchodkového fondu, o ktorý išlo v už citovanom rozsudku Albany, a ktorý, pripomínam, si sám určoval výšku príspevkov a dávok.

74. Navyše na rozdiel od situácie, ktorá viedla k vydaniu posledného uvedeného rozsudku, AG2R nemá žiadnu možnosť udeliť oslobodenie od povinného členstva podniku, ktorý už svojich zamestnancov poistil v inej konkurenčnej poisťovacej organizácii, pričom ide o náležitosť, ktorá bola v už citovanom rozsudku Albany analyzovaná ako náležitosť podporujúca hospodársku povahu činnosti vykonávanej dôchodkovým fondom, o ktorý išlo v danej veci.

75. Pokiaľ ide o zásadu solidarity, zdá sa, že situácia v konaní vo veci samej sa preto viac približuje k veciam vedúcim k už citovaným rozsudkom Poucet a Pistre, Cisal, AOK Bundesverband a i. a Kattner Stahlbau, v ktorých sa organizácie poverené správou rôznych zákonných režimov sociálnej ochrany nepovažovali, vzhľadom na skutkové a právne okolnosti, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru, za podniky v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy.

76. Na rozdiel od situácií, ktoré viedli k vydaniu štyroch uvedených rozsudkov, je nesporné, že stanovená výška príspevku v rámci doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti, o ktorý ide v konaní vo veci samej, nie je určovaná v závislosti od príjmov poistencov. Táto vlastnosť, ako už uviedla Komisia vo svojich

38 — Pozri článok 1 dodatku č. 2 z 12. novembra 2007 k dodatku.

39 — Pozri článok 2 dodatku č. 5 z 21. júla 2009 k dodatku. Analogická charakteristika bola uvedená v už citovanom rozsudku Poucet a Pistre, bode 10, pokiaľ ide o zákonný povinný režim nemocenského poistenia a poistenia v materstve vo Francúzsku.

písomných pripomienkach, však nesvedčí o nižšom stupni solidarity, ale skôr sa vysvetľuje skutočnosťou, že zavedený režim spočíva v uhrádzaní skutočných nákladov a nie v poskytovaní náhrady príjmu.

77. Po druhé nič to nemení na skutočnosti, na rozdiel od vecí, ktoré viedli k vydaniu už citovaných rozsudkov Poucet a Pistre, Cisal, AOK Bundesverband a i. a Kattner Stahlbau, že štát nevykonáva žiadnu úlohu, najmä pokiaľ ide o určenie organizácie poverenej správou doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti, a že vzhľadom na francúzsky právny poriadok organizácia, akou je AG2R, vstupuje do konkurencie predovšetkým s poisťovňami.

78. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že na jednej strane, ak si sociálni partneri, ako je to v konaní vo veci samej, zvolili vzájomné podieľanie sa na rizikách na úrovni odvetvia určitej činnosti, títo partneri nie sú vôbec povinní určiť takú inštitúciu sociálneho poistenia, akou je AG2R, za správcu uvedeného režimu. [40] Podľa článku 1 zákona č. 89-1009 v znení zmien a doplnkov zákona č. 94-678, na ktorý sa odvoláva článok L. 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia, môžu činnosť sociálneho poistenia vykonávať aj poisťovne, ktoré sa spravujú zákonníkom o poisťovniach, alebo vzájomné poisťovne. Ak sa teda uvedení partneri rozhodli zveriť správu doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti inštitúcii sociálneho poistenia, je to výsledok slobodnej voľby medzi rôznymi možnými poskytovateľmi. [41] Nemožno teda vylúčiť, že dôvodom výberu konkrétnej organizácie nie je len správa, akou je paritná správa v rámci inštitúcie sociálneho poistenia, ale tiež finančné a hospodárske dôvody, pričom všetky tieto dôvody umožňujú domnievať sa, že takáto organizácia sa voči sociálnym partnerom, ktorí majú záujem prostredníctvom kolektívneho vyjednávania zabezpečiť doplnkové poistenie zdravotnej starostlivosti pre zamestnancov určitého odvetvia činnosti, stavia do pozície poskytovateľa služieb. [42]

79. Na druhej strane z relevantných ustanovení zákonníka sociálnej starostlivosti

40 — Ak táto inštitúcia nie je povinná na základe zákona zabezpečiť správu doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti.

41 — Treba poznamenať, že v prejednávanej veci sa zdá, že výberu poskytovateľa nepredchádzalo verejné obstarávanie. Táto skutočnosť môže prípadne nastoliť otázku o viazanosti sociálnych partnerov zásadou transparentnosti a zákazu diskriminácie pri výbere subjektu, ktorému sa zverí správa doplnkových režimov sociálnej ochrany, akým je režim v konaní vo veci samej. Táto otázka však nie je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

42 — Podľa štúdie Ministère du Travail, de la Solidarité et de la Fonction publique, c. d., 2007, 42 % kolektívnych zmlúv o doplnkovej zdravotnej starostlivosti s povinným alebo dobrovoľným poistením bolo predložených vzájomnými poisťovňami, 38 % inštitúciami sociálneho poistenia a 20 % poisťovňami. Hoci, ako sa zdá, tieto údaje naznačujú, že správa doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti je pre poisťovne menej atraktívna ako správa individuálnych zmlúv (27 %), nič to nemení na skutočnosti, že v roku 2007 obsadili pätinu trhu.

uvedených v bode 9 týchto návrhov tiež vyplýva, že inštitúcie sociálneho poistenia, akou je AG2R, musia byť schválené vnútroštátnym orgánom kontroly starostlivosti a podliehajú povinnostiam vyplývajúcim zo zákonných a podzákonných právnych predpisov z oblasti finančného zaistenia a platobnej schopnosti podobne ako poisťovne, aj vtedy a predovšetkým vtedy, ak sú určené za správcov doplnkového režimu, akým je režim v konaní vo veci samej.

80. A preto, hoci doplnkový režim zdravotnej starostlivosti, akým je režim v konaní vo veci samej, nepochybne uplatňuje zásadu solidarity, vyššie uvedené úvahy podľa môjho názoru svedčia v prospech toho, aby sa uznalo, že organizácia spravujúca takýto režim, akou je inštitúcia sociálneho poistenia ako AG2R, má postavenie podniku v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Zmluvy.

2. O dominantnom postavení, ktoré zastáva organizácia spravujúca doplnkový režim zdravotnej starostlivosti, akou je AG2R, a jeho prípadnom zneužívaní

81. Pokiaľ ide o tento bod, pochybnosti vnútroštátneho súdu sa týkajú v podstate otázky, či AG2R zneužíva svoje dominantné postavenie v dôsledku skutočnosti, že spravuje doplnkový režim zdravotnej starostlivosti, ku ktorému je pristúpenie povinné bez možnosti oslobodenia od povinného členstva a ktorý bol rozšírený orgánmi verejnej moci na všetky francúzske remeselné pekárne a cukrárne.

82. V tejto súvislosti vyplýva z už citovaných rozsudkov Albany, Brentjens', Drijvende Bokken a Pavlov a i., že rozhodnutie orgánov verejnej moci, na základe ktoré sa stalo poistenie v sektorovom dôchodkovom fonde povinné, nevyhnutne implikuje, že tomuto fondu sa udelilo výlučné právo vyberať a spravovať príspevky uhrádzané na účely vytvorenia nároku na dôchodok, čo znamená, že tento fond treba považovať za podnik, ktorému orgány verejnej moci zverili výlučné práva v zmysle článku 90 ods. 1 Zmluvy ES (teraz článok 86 ods. 1 ES). [43]

83. Toto posúdenie sa môže určite uplatniť aj na situáciu v konaní vo veci samej.

84. Povinné poistenie v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti, o aké ide v konaní vo veci samej, ktoré podľa vnútroštátneho súdu

43 — Rozsudky Albany, už citovaný, bod 90; Brentjens', už citovaný, bod 90; Drijvende Bokken, už citovaný, bod 80, a Pavlov a i., už citovaný, bod 122.

vyplýva z ustanovení článku L. 912-1 zákonníka sociálnej starostlivosti a z ustanovení dodatku, ako aj rozhodnutie prijaté orgánmi verejnej moci o rozšírení tohto poistenia na všetky podniky z odvetvia remeselného pekárstva a cukrárstva vo Francúzsku totiž priznávajú organizácii poverenej správou takéhoto režimu výlučné právo vyberať príspevky na účely vytvorenia doplnkového poistného krytia nákladov na zdravotnú starostlivosť vynaložených zamestnancami tohto odvetvia. Túto organizáciu teda možno považovať za podnik majúci výlučné práva v zmysle článku 86 ods. 1 ES.

85. Pokiaľ ide o dominantné postavenie tohto podniku v zmysle článku 82 ES, pripomínam tiež, že Súdny dvor v štyroch rozsudkoch citovaných v bode 82 týchto návrhov v súlade s ustálenou judikatúrou skonštatoval, že podnik, ktorý disponuje zákonným monopolom na podstatnej časti spoločného trhu, môže byť považovaný za podnik majúci takéto dominantné postavenie. [44]

86. Hoci vnútroštátny súd nijakým spôsobom neinformuje o vymedzení relevantného trhu výrobkov, pričom, zdá sa, ide o spornú otázku [45], je namieste pripustiť, že rovnako ako v prípade situácie dôchodkových fondov, ktorá viedla k vydaniu týchto štyroch rozsudkov, sa inštitúcia sociálneho poistenia, akou je AG2R, ktorá má zákonný monopol na poskytovanie určitých služieb v oblasti poistenia v profesijnom odvetví určitého členského štátu, a teda na podstatnej časti spoločného trhu, musí považovať za organizáciu zastávajúcu dominantné postavenie v zmysle článku 82 ES. [46]

87. Súdny dvor však opakovane rozhodol, že samotné vytvorenie dominantného postavenia udelením výlučných práv v zmysle článku 86 ods. 1 ES nie je ako také nezlučiteľné s článkom 82 ES. Členský štát porušuje zákazy vymedzené v týchto dvoch ustanoveniach iba vtedy, ak na jednej strane priznáva predmetnému podniku výlučné práva, ktorých uplatňovanie samo osebe vedie predmetný podnik k zneužívaniu jeho dominantného

44 — Pozri rozsudky Albany, už citovaný, bod 91; Brentjens', už citovaný, bod 91; Drijvende Bokken, už citovaný, bod 81, ako aj v tomto zmysle Pavlov a i., už citovaný, bod 126.

45 — Podľa Komisie je potrebné na účely posúdenia prípadného dominantného postavenia AG2R preskúmať, či relevantný trh služieb musí byť obmedzený na zmluvy o náhrade nákladov za zdravotnú starostlivosť pre odvetvie remeselného pekárstva a cukrárstva (čo obhajuje spoločnosť Beaudout), alebo naopak, či sa má definovať širším spôsobom, napríklad ako francúzsky trh zmlúv o doplnkových režimoch zdravotnej starostlivosti alebo dokonca francúzsky trh sociálneho poistenia.

46 — Pozri analogicky rozsudky Albany, už citovaný, bod 92; Brentjens', už citovaný, bod 92; Drijvende Bokken, už citovaný, bod 82, ako aj Pavlov a i., už citovaný, bod 126. Pripomínam, že podľa judikatúry je územie jedného členského štátu spôsobilé predstavovať podstatnú časť spoločného trhu. Pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 9. novembra 1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Komisia, 322/81, Zb. s. 3461, bod 28; Höfner a Elser, už citovaný, bod 28, ako aj z 11. decembra 1997, Job Centre, C-55/96, Zb. s. I-7119, bod 30.

postavenia, alebo ak na druhej strane tieto práva môžu vyvolať situáciu, ktorá tento podnik privedie k takémuto zneužitiu. [47]

88. Za porušenie článku 82 druhého odseku písm. b) ES [48] a článku 86 ods. 1 ES sa teda považovalo správanie členského štátu, ktorý tým, že podporil zneužívajúcim spôsobom obmedzenie výroby alebo odbytu, vytvoril situáciu, v ktorej sa obmedzilo poskytovanie služieb, pretože podnik, ktorému zveril výlučné právo na relevantnom trhu, nebol zjavne spôsobilý uspokojiť dopyt, ktorý tento trh predstavuje, a pretože skutočný výkon činností tohto trhu prostredníctvom súkromných spoločností sa znemožnil tým, že sa zachovalo v platnosti zákonné ustanovenie, ktoré zakazovalo uvedené činnosti pod hrozbou neplatnosti príslušných zmlúv. [49]

89. V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť, že vnútroštátny súd, zdá sa, vyvodil zjavnú neschopnosť AG2R uspokojiť dopyt, ktorý predstavuje trh, priamo z absencie akejkoľvek možnosti pre tento podnik udeliť oslobodenie od povinného členstva v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti, tak ako to stanovuje článok L. 912-1 zákonníka sociálnej starostlivosti. [50]

90. Vzhľadom na otázku položenú Súdnemu dvoru, ktorá sa týka osobitne prípadného zneužívania dominantného postavenia, sa zdá byť nejednoznačné priznať tomuto skutkovému posúdeniu konečnú povahu, a to tým skôr, že ho nepodporuje žiadna iná úvaha.

91. Bezpochyby je prípustné, že niektoré podniky z odvetvia remeselného pekárstva a cukrárstva vo Francúzsku môžu chcieť pokračovať v poistení svojich zamestnancov u iných poisťovateľov, ako je to mimochodom prípad spoločnosti Beaudout, či dokonca ponúknuť svojim zamestnancom iné poistenie zdravotnej starostlivosti, ako je poistenie priznané správcom doplnkového režimu, ktorého určil dodatok.

47 — Pozri najmä rozsudky Höfner a Elser, už citovaný, bod 29; Albany, už citovaný, bod 93; Brentjens', už citovaný, bod 93; Drijvende Bokken, už citovaný, bod 83; Pavlov a i., už citovaný, bod 127, ako aj MOTOE, už citovaný, bod 49.

48 — Predpoklad o zneužívajúcom konaní spočívajúcom v obmedzení výroby, odbytu alebo technického rozvoja na ujmu spotrebiteľov.

49 — Pozri rozsudok Höfner a Elser, už citovaný, bod 31. Pozri tiež rozsudky Job Centre, už citovaný, bod 35; z 8. júna 2000, Carra a i., C-258/98, Zb. s. I-4217, bod 13, ako aj Pavlov a i., už citovaný, bod 127.

50 — Pozri body 19 a 20 návrhu na začatie prejudiciálneho konania: „… ustanovenia článku L 912-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia neponechávajú možnosť stanoviť takéto oslobodenie od povinného členstva. Za týchto podmienok… AG2R má dominantné postavenie v dotknutom odvetví… a v tomto kontexte sa zdá, že zjavne nemôže uspokojiť dopyt trhu…".

92. Skutočnosť, že tieto podniky nemôžu zveriť správu takéhoto doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti inému poisťovateľovi ako AG2R [51] alebo sa obrátiť na inú organizáciu, hoci aj individuálne, ako aj obmedzenie hospodárskej súťaže, ktoré z toho plynie, však vyplývajú priamo z výlučného práva zvereného inštitúcii sociálneho poistenia poverenej správou tohto systému. [52]

93. V konečnom dôsledku zákaz priznať oslobodenie od povinného členstva uložený organizácii spravujúcej režim sa zdá byť koherentný tak s priznaním výlučného práva, ako aj s uplatňovaním vysokého stupňa solidarity.

94. Okrem toho zdôrazňujem, že v už citovaných rozsudkoch Albany, Brentjens' a Drijvende Bokken Súdny dvor preskúmaval možnosti týkajúce sa oslobodenia od povinného členstva v dôchodkovom systéme, o ktorý išlo v týchto veciach, iba na účely overenia, či voľnosť priznaná v tejto súvislosti dôchodkovému fondu ho mohla v určitých prípadoch priviesť k zneužitiu jeho dominantného postavenia. [53]

95. Dodávam, že okolnosť, že vo veciach vedúcich k prijatiu týchto troch rozsudkov Holandské kráľovstvo zaviazalo dôchodkový fond v určitých prípadoch udeliť oslobodenie od povinného členstva podnikom z daného profesijného odvetvia, ktoré zaisťovali poistné krytie prinajmenšom ekvivalentné poistnému krytiu, ktoré by ich zamestnanci získali v prípade poistenia v tomto dôchodkovom fonde, nemôže mať za následok, že takáto povinnosť sa musí uložiť aj v inom členskom štáte. Vzhľadom na mieru voľnej úvahy, ktorou disponujú členské štáty, pokiaľ ide o organizáciu ich systémov sociálneho zabezpečenia [54], im totiž podľa môjho názoru prináleží preskúmať, so zreteľom na osobitosti ich vnútroštátneho systému poistenia zdravotnej starostlivosti, podmienky umožňujúce zabezpečiť úroveň poistného krytia, ktorú majú zámer zaručiť vo vymedzenom odvetví tým, že stanovia, že poistenie v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti sa stane povinným, a to tiež vzhľadom na stupeň solidarity, ktorý majú v úmysle zachovať v rámci tohto odvetvia.

96. Je bezpochyby pravda, ako som už poznamenal v bode 29 týchto návrhov, že vnútroštátny súd pripustil, že migračná doložka, teda zákaz oslobodenia od povinného členstva, sa vo vnútroštátnom práve uplatňuje zhodným spôsobom aj na podniky, ktoré sa pred rozšírením pôsobnosti dodatku orgánmi verejnej moci zmluvne dohodli s inými poisťovateľmi na poistnom krytí, ktoré môže byť prípadne vyššie ako poistné krytie

51 — Pripomínam, že podľa dodatku a v súlade s článkom L. 912-1 zákonníka o sociálnom zabezpečení je správa doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti, o ktorú ide v konaní vo veci samej, priznaná AG2R iba na počiatočnú dobu piatich rokov.

52 — Pozri analogicky rozsudky Albany, už citovaný, bod 97; Brentjens', už citovaný, bod 97, a Drijvende Bokken, už citovaný, bod 87.

53 — Pozri rozsudky Albany, už citovaný, body 112 až 121; Brentjens', už citovaný, body 112 až 121, a Drijvende Bokken, už citovaný, body 102 až 111.

54 — Pozri najmä rozsudky Poucet a Pistre, už citovaný, bod 6; Albany, už citovaný, bod 122; Brentjens', už citovaný, bod 122, ako aj Drijvende Bokken, už citovaný, bod 112.

stanovené doplnkovým režimom zdravotnej starostlivosti.

97. V tejto súvislosti sa nezdá byť úplne smerodajné tvrdenie uvádzané francúzskou vládou v jej písomných pripomienkach, podľa ktorého povinné poistenie v režime spravovanom AG2R nebráni tomu, aby podniky, ak si želajú poskytnúť svojim zamestnancom lepšie poistné podmienky, uzavreli doplnkové dodatkové poistenie. Uzatvorenie takéhoto dodatkového poistenia zdravotnej starostlivosti sa totiž prirodzene stane pre podniky dotknutého odvetvia nákladnejšie ako alternatívne poistenie, ktoré by bolo umožnené v rámci prípadného oslobodenia od povinného členstva pre podniky, ktoré svojim zamestnancom už zaručujú vyššie poistné krytie, ako je poistné krytie poskytnuté režimom spravovaným AG2R.

98. Nič to však nemení na skutočnosti, že neexistuje žiadna zložka v spise, ktorá by umožňovala podporiť tvrdenie spoločnosti Beaudout, zopakované na pojednávaní na Súdnom dvore, podľa ktorého poistné krytie poskytnuté poistením uzatvoreným 10. októbra 2006 má vyššiu úroveň ako poistné krytie poskytnuté v rámci režimu spravovaného AG2R.

99. V konečnom dôsledku úloha, ktorá neprináleží Súdnemu dvoru, ale vnútroštátnemu súdu, spočívajúca v porovnaní poistného krytia poskytnutého poisťovňou na jednej strane s poistným krytím poskytnutým v rámci režimu, ktorý spravuje AG2R, na druhej strane, je o to náročnejšia, že musí zohľadniť celé poistné krytie a nie len niektoré samostatné dávky.

100. V každom prípade, aby sa vylúčilo prípadné zneužitie, nemecká a francúzska vláda, ako aj Komisia uvádzajú článok 86 ods. 2 ES. Tieto zúčastnené strany sa predovšetkým domnievajú, že odôvodnenie uvedené v bodoch 102 až 111 už citovaného rozsudku Albany možno uplatniť na situáciu AG2R v konaní vo veci samej.

101. Súhlasím s touto analýzou.

102. V prvom rade, pokiaľ ide o úlohu všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorá je priznaná takej organizácii, akou je AG2R, treba pripomenúť, že článok 86 ods. 2 ES tým, že umožňuje za určitých podmienok výnimky zo všeobecných pravidiel Zmluvy, smeruje k zosúladeniu záujmu členských štátov používať určité podniky ako nástroj hospodárskej alebo sociálnej politiky so záujmom Európskej únie na dodržiavaní pravidiel hospodárskej

súťaže a zachovaní jednotnosti spoločného trhu. [55]

103. Členské štáty sú preto oprávnené pri definovaní služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorými poverujú určité podniky, zohľadňovať ciele vlastné ich vnútroštátnej politike a pokúsiť sa ich zrealizovať prostredníctvom povinností a obmedzení, ktoré týmto podnikom uložia. [56]

104. Domnievam sa, že podľa vzoru riešenia zvoleného Súdnym dvorom v prípade režimu doplnkového dôchodku v už citovanom rozsudku Albany exitujú skutočnosti, ktoré sú dostatočné na vyvodenie záveru, že doplnkový režim zdravotnej starostlivosti spravovaný AG2R napĺňa podstatnú sociálnu funkciu, ktorá ho zaraďuje do kategórie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 86 ods. 2 ES.

105. Na jednej strane tento režim totiž zaviedol vysoký stupeň solidarity, ktorý vykazuje znaky už uvedené v bodoch 70 až 72 týchto návrhov a umožňuje tak pokrytie nákladov na zdravotnú starostlivosť špecifickej profesijnej kategórie, ktorej nízka úroveň príjmov by mohla predstavovať prekážku prístupu k zdravotnej starostlivosti, predovšetkým z dôvodu vzrastajúceho fenoménu odmien za zdravotnú starostlivosť prekračujúcich tarify preplácané povinným základným režimom, na ktorý upozornila Komisia. Na druhej strane osobitné obmedzenia uložené zákonom zaťažujú inštitúciu sociálneho poistenia, akou je AG2R. A teda, ako uviedla francúzska vláda a s výhradou overenia tejto skutočnosti vnútroštátnym súdom, takáto inštitúcia nemôže ani pozastaviť poistné krytie, ani zrušiť účasť podniku v prípade neuhrádzania príspevkov na základe článku L. 932-9 piateho odseku zákonníka sociálnej starostlivosti. Okrem toho, v súlade s článkom L. 932-10 toho istého zákonníka, poistné krytie pretrváva v prípade konkurzu alebo likvidácie podniku z dotknutého odvetvia.

106. V druhom rade z judikatúry vyplýva, že na splnenie podmienok uplatnenia článku 86 ods. 2 ES nie je potrebné, aby finančná rovnováha alebo hospodárska životaschopnosť podniku povereného správou služby všeobecného hospodárskeho záujmu boli ohrozené. Stačí, aby v prípade neexistencie sporných práv nebolo možné plniť zvláštne úlohy zverené podniku tak, ako sú upresnené povinnosťami a obmedzeniami, ktorým podnik podlieha, alebo aby ponechanie týchto práv bolo nevyhnutné na to, aby ich držiteľ mohol splniť úlohy všeobecného hospodárskeho

55 — Pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. marca 1991, Francúzsko/Komisia, 202/88, Zb. s. I-1223, bod 12; z 23. októbra 1997, Komisia/Francúzsko, C-159/94, Zb. s. I-5815, bod 55, a Albany, už citovaný, bod 103.

56 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 56, a Albany, už citovaný, bod 104.

záujmu, ktoré mu boli zverené za prijateľných hospodárskych podmienok. [57]

107. Nemožno preto súhlasiť s tvrdením uvádzaným spoločnosťou Beaudout, podľa ktorého by zavedenie mechanizmu, ktorý by oprávňoval oslobodenie od povinného členstva, nijakým spôsobom neohrozilo finančnú rovnováhu organizácie poverenej správou doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti zavedeného dodatkom, ktorého pôsobnosť bola rozšírená orgánmi verejnej moci.

108. Naopak, je pravdepodobné, že v prípade zrušenia výlučného práva, ktorého držiteľom je organizácia poverená správou doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti, najmä zavedením systému oslobodenia od povinného členstva v prospech iných poisťovateľov, ako by si to želala spoločnosť Beaudout, by táto organizácia bola nútená na seba prevziať vzrastajúcu časť „vysokých rizík", čo by malo za následok nárast výšky príspevkov, ktoré sa musia uhrádzať v rámci tohto režimu [58], a teda by už nemohla zabezpečovať úlohu, ktorá jej bola zverená za prijateľných hospodárskych podmienok.

109. V dôsledku vysokého stupňa solidarity doplnkového režimu zavedeného dodatkom, ktorého pôsobnosť bola rozšírená orgánmi verejnej moci, migračná doložka – alebo, inak povedané, absencia možnosti oslobodenia od povinného členstva – tým, že zabezpečuje poistné krytie zdravotnej starostlivosti pre všetkých zamestnancov tohto odvetvia vyznačujúceho sa prítomnosťou malých a stredných podnikov, ktoré by nevyhnutne nemuseli byť schopné individuálne ponúknuť svojim zamestnancom porovnateľnú úroveň ochrany, zaručuje, že zásada solidarity nebude ohrozená. [59]

110. Okrem toho, ako upozornila francúzska vláda vo svojich písomných pripomienkach, v prípade absencie takejto migračnej doložky by boli organizácie, ktoré sú spôsobilé spravovať takýto režim, odrádzané od poskytovania doplnkových služieb zdravotnej starostlivosti, ak by boli nútené poskytnúť poistné krytie väčšine „vysokých rizík", zatiaľ čo „nízke riziká" by zostali kryté tretími spoločnosťami. Realizácia cieľov sledovaných sociálnymi partnermi v rámci zavedenia takého režimu založeného na vzájomnom podieľaní sa na rizikách na profesijnej úrovni by bola takto ohrozená.

111. Domnievam sa teda, že výlučné právo priznané organizácii poverenej správou doplnkového režimu zdravotnej starostlivosti, akým je režim v konaní vo veci samej, môže byť odôvodnené na základe článku 86 ods. 2 ES.

57 — Pozri najmä rozsudky Komisia/Francúzsko, už citovaný, body 95 a 96, ako aj Albany, už citovaný, bod 107.

58 — Pozri analogicky rozsudok Albany, už citovaný, bod 108.

59 — Podľa údajov poskytnutých francúzskou vládou viac ako 90 % francúzskych pekární zamestnáva menej ako desať zamestnancov.

112. Za týchto podmienok navrhujem Súdnemu dvoru, aby na druhú časť prejudiciálnej otázky odpovedal v tom zmysle, že články 82 ES a 86 ES nebránia tomu, aby orgány verejnej moci zverili inštitúcii sociálneho poistenia, o akú ide v konaní vo veci samej, výlučné právo spravovať doplnkový režim zdravotnej starostlivosti vo vymedzenom odvetví činnosti bez možnosti podnikov patriacich do tohto odvetvia získať oslobodenie od povinného členstva v tomto režime.

VI — Návrh

113. Vzhľadom na uvedené úvahy navrhujem, aby sa na otázku položenú Tribunal de grande instance de Périgueux odpovedalo takto:

„1. Na ustanovenie mechanizmu povinného poistenia v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti, ktorý stanovuje poistenie v jednej organizácii, bez akejkoľvek možnosti oslobodenia dotknutých podnikov od povinného členstva, sa nevzťahuje zákaz ustanovený v článku 81 ods. 1 ES. Články 10 ES a 81 ES nebránia rozhodnutiu orgánov verejnej moci, ktorým sa na žiadosť reprezentatívnych združení zamestnávateľov a pracovníkov vymedzeného odvetvia určila záväzná povaha zmluvy vychádzajúcej z kolektívneho vyjednávania, ktorá stanovila poistenie v doplnkovom režime zdravotnej starostlivosti pre všetky podniky dotknutého odvetvia.

2. Články 82 ES a 86 ES nebránia tomu, aby orgány verejnej moci zverili inštitúcii sociálneho poistenia, o akú ide v konaní vo veci samej, výlučné právo spravovať doplnkový režim zdravotnej starostlivosti vo vymedzenom odvetví činnosti bez možnosti podnikov patriacich do tohto odvetvia získať oslobodenie od povinného členstva v tomto režime.“